

Comedia în competiție

(Galați)

Ca și Elisabeta Pop anul trecut, mă întreb și eu acum, la a XV-a ediție a Festivalului de Comedie de la Galați (10–19 octombrie 2003), *unde ne sunt cronicarii?* Unul, directorul Festivalului, Natalia Stancu, a făcut selecția, altul, Alice Georgescu e în juriu, deci implicați direct și indirect în desfășurarea lui. Și atunci, cine? eu...? Am râs singur de realitatea cam comică, dar, în același timp, am bifat cu tristețe pe lista impresiilor o indiferență a breslei pe care n-o înțeleg. După cum n-am înțeles în primăvară, la Buzău, din perspectivă contrarie, afluența de critici și personalități tocmai în ziua când președintele țării a trecut pe-acolo. Ce contează, însă, ce nu înțeleg eu?

Ca la alte ediții, după câte știu, aspectele organizatorice au fost impecabil rezolvate prin eforturile directorului teatrului, Mihai Mihail, directorului adjunct Tiberiu Cazan, secretarei literare Mona Sandu și o întreagă echipă de neobosiți responsabili cu găzduirea trupelor artistice și a invitaților. Tot așa, impresionantă e afluența publicului, în ținută de sărbătoare, uneori peste numărul de locuri aferent, urmărind în picioare desfășurarea jocului. Cu prezența permanentă a membrilor colectivului local, interesați să se evalueze și să distingă aspectele inedite din evoluția confrăților. Un juriu select, aș zice, cu trei actori, Irina Petrescu (președinte), Dorel Vișan, Emil Hossu, un regizor, Alexa Visarion și un critic, Alice Georgescu Care – mă grăbesc să spun – a sesizat cu exemplar discernământ valorile autentice și le-a răsplătit pe măsură, într-un palmares căruia nu cred că i se poate aduce un reproș (decât – știu eu? – dintr-o sensibilitate frustrată).

O primă întrebare: a fost programul Festivalului edificator pentru diversitatea reprezentațiilor de gen din țară? În parte, Natalia Stancu mărturisea că nu a putut aduce în Festival un spectacol de, și cu, Horațiu Mălăele, pentru că artistul a cerut să fie plătit cu o sumă peste posibilitățile organizatorilor. Alte teatre nu s-au arătat interesate de eveniment, fie că ar fi putut sau nu participa, cum cred că ar fi Naționalul bucureștean și Bulandra. Astfel că afișul Festivalului a cuprins un eșantion din comedii aflate în repertorii astăzi, reprezentativ pentru tendințele ce se manifestă de evocare a unei spiritualități subtile, rafinate, de autentic gust estetic și parodiare a mentalităților derizorii, ridicole, nu de puține ori frizând vulgarul și mitocănia. Două spectacole de înaltă valoare artistică au deschi și închis Festivalul, ca o emblemă de o exemplară fanfanzie și originalitate – *A douăsprezecea noapte* de Shakespeare (regia Gelu Colceag, Teatrul de Comedie), *Bolnavul închipuit* de Molière (regia Sanda Manu, Teatrul Național Cluj). Cu binemeritate distincții, Premiul pentru cel mai bun spectacol și interpretarea de o surprinzătoare ingeniozitate a lui *Malvolio* de către Tudor Chirilă (poate cel mai interesant din câți am văzut de-a lungul ultimilor ani), al doilea pentru regia elegantă a Sandei Manu și viziunea plastică de o miraculoasă bogăție a costumelor Adrianei Grand. Între ele, s-a detașat reprezentația Teatrului Național din Iași cu *Inimă de câine* de Mihail Bulgakov, comedie bufă, „metafora furtunii care va veni”, cum a caracterizat-o cineva, având în vedere cheștiunea vulnerabilă a clonării, premiată *ex-aequo* pentru regie (Ion Sapdaru) și interpretarea rolului principal, al omului-câine, de către Teodor Corban. Cu aprecieri distincte a fost recepționat spectacolul Teatrului Odeon *Gaițele* de Alexandru Kirițescu, pentru care Dorina Lazăr a primit premiul de interpretare feminină (rol *Aneta Duduleanu*) și Paula Niculiță mențiune (rolul, îndeobște ingrat, al *Margaretei*).

Celelalte spectacole n-au strălucit, ci s-au remarcat prin contribuții individuale în unele cazuri. Astfel, pentru candoare cuceritoare Costache Băbii de la Teatrul „Sică Alexandrescu” din Brașov, interpretul rolului François Pignon din *Dineu cu proști* de Francisc Veber, spectacol cu stângăcii regizorale (Șerban Puiu), pentru subtila îmbinare de haz și duioșie Ioana Citta Băciu în Domnișoara Cucu din *Steaua fără nume* de Mihail Sebastian și Mama din *Zăpezile de altădată* de Dumitru Solomon, ambele ale Teatrului „Fani Tardini” din Galați – premii de excelentă –, pentru farmec comic Mihaela Arsenescu-Werner de la Teatrul Național din Iași, interpreta cu nostime graseieri a doamnei Sava din *Fii cuminte*, *Cristofor* de Aurel Baranga – Premiul pentru rol secundar. Opțiunea teatrului-gazdă pentru comedia cu fin tâlc moralizator a lui Dumitru Solomon a fost răsplătită cu un Premiu special al juriului și, personal, regret doar nota prea terre-à-terre imprimată jocului lui Gabriel Constantinescu și Svetlanei Friptu îndeosebi, ca și licărul modest al „stelei fără nume” din piesa lui Sebastian, unde drumul spre poezie al Necunoscutei ar fi dobândit fascinație – și măcar o mențiune – în interpretarea înzestratei tinere Oana Preda Gheorghe, alături de experimentații Gheorghe V. Gheorghe în portretizarea savuroasă a Șefului gării și Grig Dristaru în efuziunile discrete de compozitor ale unui Udrea. După cum, personal, am reținut interpretările lui Anton Tauf (*Argan*) și Vasilica Stamatin (*Toinette*) din *Bolnavul închipuit*, Ștefan Bănică jr. (*Feste*) din *A douăsprezecea noapte*, Tamara Popescu (*Georgeta*) și Gemi Macsim (*Viorica*) din *Casa cu țoape* de Dumitru Dinulescu, spectacolul Teatrului Național din Craiova.

Trei spectacole n-au primit nimic, fără să impiezeze asta, la două dintre ele, asupra opțiunii și aderenței la public. *Jocuri erotice cu mortul din balcon* de Ray Cooney, prezentat de Teatrul „Maria Filotti” din Brăila (regia Dan Tudor), farsă prea simplută într-o confruntare de gen, *Casa cu țoape*, pomenită mai sus (regia Mircea Cornișteanu), cu vizorul prea aplecat asupra mâr lâniei de mahala contemporană, încinsă în jurul buricului și ceva mai jos, care provoacă râsul cam de acolo și atât. Al treilea, *Bădăranii* de Carlo Goldoni, de la Teatrul „Toma Caragiu” din Ploiești (regia: Lucian Sabatos), perindă niște siluete informe prin scenă, lipsite de haz, între interludii revuistice cu fum și balerine, în jocuri amețitoare de lumini care să ia ochii „Teatrul e o taină”, spunea la o dezbatere despre umor și sarcasm Alexa Visarion, comedia o atitudine a simțului civic, în consecință, față de deformările universului uman.

Palmaresul:

- Premiul pentru cel mai bun spectacol: *A douăsprezecea noapte* de William Shakespeare, regia Gelu Colceag, Teatrul de Comedie;
- Pentru regie: ex-aequo Sanda Manu, pentru spectacolul *Bolnavul închipuit* de Molière de Teatrul Național din Cluj, și Ion Sapdaru, pentru spectacolul *Inimă de câine* de Mihail Bulgakov de la Teatrul Național din Iași;
- Premiul pentru scenografie nu s-a acordat;
- Premiul de interpretare feminină: Dorina Lazăr, pentru rolul Aneta Duduleanu din *Gaițele* de Alexandru Kirițescu la Teatrul Odeon;
- Premiul de interpretare masculină: ex-aequo Tudor Chirilă, pentru rolul Malvolio din *A douăsprezecea noapte* de Shakespeare la Teatrul de Comedie și Teodor Corban, pentru rolul Șarikov din *Inimă de câine* de Mihail Bulgakov la Teatrul Național din Iași;
- Premiul special al juriului: Teatrului „Fani Tardini” din Galați, pentru montarea piesei *Zăpezile de altădată* de Dumitru Solomon;

Premii de excelență:

- pentru viziunea plastică a costumelor din *Bolnavul închipuit* de Molière, Adriana Grand;
- pentru interpretare feminină: Ioana Citta Baci (Domnișoara Cucu din *Steaua fără nume* de Mihail Sebastian și Mama din *Zăpezile de altădată*);
- pentru interpretare masculină: Costache Babii (François Pignon din *Dineu cu proști* de Francisc Veber)
- premiul pentru interpretarea unui rol secundar: Mihaela Arsenescu-Werner (Doamna Sava din *Fii cuminte, Cristofor* de Aurel Baranga);
- mențiune: Paula Niculiță (Margareta din *Gaițele* de Alexandru Kirîțescu).

Oana PREDA-GHEORGHE și Ioana Citta BACIU în *Steaua fără nume* de Mihail Sebastian.